

Ministerie van Financiën
Zijne Excellentie dr. J. A. Vijlbrief

per email:
cie.fin@tweedekamer.nl

Onze referentie:
LAS/FIN-21-inv

behandeld door:
L. van der Heide

datum:
09-02-2021

Uw referentie:

Onderwerp:
Aanmaning & invorderingsrente toeslagen

Geachte Excellentie en commissieleden,

Mijn naam is Luitzen van der Heide, eigenaar van het juridisch adviesbureau LAS-legal te Heerenveen. Dit juridisch adviesbureau houdt zich onder andere bezig met het bijstaan van cliënten in procedures bij bijvoorbeeld de belastingdienst/toeslagen. Het is dan ook in die hoedanigheid dat ik u benader met deze brief. In deze brief wil ik uw commissie deelgenoot maken van een aantal opmerkelijke situaties die rechtstreeks betrekking hebben op het terugvorderen van toeslagen vanuit de belastingdienst. De vele misstanden die er plaatsvinden in administratieve processen. Het toepassen van onjuiste formulieren en de mogelijke zelfs buiten werkingstelling en/of aanpassing van onderdelen van wetgeving. Ter kennisgeving ontvangt u samen met deze brief een aantal bijlagen welke als motivatie en ondersteuning dienen om te komen tot het onderstaande verzoek aan u en uw commissie.

VERZOEK

Via deze weg verzoek ik U, zijne Excellentie dr. J.A. Vijlbrief, en de commissie te besluiten dat:

- Dat aanmaningskosten en invorderingsrente op "onverschuldigd" betaalde voorschotten inzake de toeslagenwet pas van toepassing worden verklaard nadat is gebleken dat de definitieve terugvordering de kracht van gewijsde heeft gekregen. (Dit kan zijn na bezwaar & beroep of na het definitief worden van de aangifte inkomstenbelasting-premie volksverzekering).

- Dat als een Burger kan aantonen dat aan hem geen bewust toerekenbare fout kan worden toegedicht en er sprake is van een -persoonlijke betalingsregeling- wegens onvoldoende betalingsmogelijkheden dat over deze persoonlijke betalingsregeling geen aanmaningskosten en invorderingsrente(s) worden geheven.
- Dat het formulier -persoonlijke betalingsregeling- zoals zij thans wordt gehanteerd wordt her-beoordeeld en dat daarbij in ieder geval de (toeslagen)partner die niet medeverantwoordelijk kan worden gehouden niet hoofdelijk kan en zal worden aangesproken.

Aanleiding voor het verzoek

In het navolgende kunt u lezen op basis waarvan ik het voorstaande verzoek aan u richt. De in deze aanleiding genoemde gegevens berusten op daadwerkelijke procedures, beslissingen op bezwaar, en overige resultaten van een langdurig dispuut tussen de belastingdienst en mij als gemachtigde van cliënte(n).

Kort resume van het ontstaan van het dispuut

Het mag u bekend zijn dat de burger diverse toeslagen kan aanvragen bij de belastingdienst via een daartoe ingerichte site. (<https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/nl/toeslagen/toeslagen>). Ter verduidelijking en als hulp bij het aanvragen van toeslagen heeft de belastingdienst naast een tool (<https://www.belastingdienst.nl/rekenhulpen/toeslagen/>) bovendien een algemeen informatienummer (0800 – 0543) waar telefonische aanvullende vragen kunnen worden gesteld ingericht voor de Burger. Betrokken Burgers -verder cliënten- maken zowel van deze rekentool als van telefonische dienst gebruik.

Cliënten bellen het informatienummer omdat zij niet duidelijk kunnen duiden welk inkomensgegevens zij nu moeten invullen in de rekentool. Het gaat daarbij met name om de Bruto/Netto verhouding. Relevant daarbij is het gegeven dat men telefonisch te horen krijgt dat het inkomen waarover de werkgever belasting betaalt moet worden gebruikt. Cliënten interpreteren deze zinssnede alsof het gaat om inkomen dat zij ontvangen. Dit inkomen gebruiken zij voor de rekentool. (met andere woorden Netto-inkomen). De uitslagen van de rekentool laten een beeld zien waarbij cliënten in aanmerking komen voor de toeslagen. Naar aanleiding hiervan vragen zij dan ook de toeslagen aan. Deze aanvraag wordt eind 2017 begin 2018 gedaan betreffende het jaar 2018.

Hiervan ontvangen zij bevestiging en op basis van de ingevulde gegevens worden aan cliënten toeslagen (op voorlopige basis) toegekend. Het betreft hier dus voorschot toeslagen.

Met het doen van de belastingaangifte 2018 (maart 2019) wordt duidelijk dat er op basis van onjuiste gegevens een teveel aan toeslagen als voorschot is verstrekt en wordt het invorderingsproces vanuit de belastingdienst/toeslagen in gang gezet. Cliënten vervoegen zich bij gemachtigde en deze onderzoekt de stukken.

De aangifte wordt aangepast wat tot gevolg heeft dat er weliswaar nog steeds te veel aan toeslagen is verstrekt en dat cliënten nog wel terugbetaling verschuldigd zijn maar niet zoals in de oorspronkelijk (primair) besluiten is vastgesteld. Cliënten dienen bezwaarprocedures in tegen deze primaire besluiten!

Bezwaar tegen een beslissing

Tijdens de bezwaarfase is het gebruikelijk dat eventuele inning en of invorderingen worden opgeschort.

In het geval van cliënten is dit echter niet het geval. De reden hiervoor is de "onzorgvuldige" inschrijving en verwerking van de bezwaarschriften aan de zijde van de belastingdienst toeslagen.

- Er lijkt sprake te zijn van onvoldoende kennis en ervaring bij het inboeken van bezwaarschriften. (Constatering vanuit de klachtencommissie belastingdienst/toeslagen);
- Daarnaast is er duidelijk sprake van miscommunicatie van diverse bedrijfsonderdelen en kan men niet vanuit één systeem werken zodat geen aansluitende acties vanuit verschillende afdelingen gecoördineerd kunnen worden;
- Daarnaast wordt (worden) bezwaarschriften/verzoeken in een geautomatiseerd systeem verwerkt waarbij -bijvoorbeeld naar aanleiding van het verzoek om toezending van gedingstukken tijdens de bezwaarfase- gestandaardiseerde informatie wordt toegezonden.

De invordering blijft in veel gevallen (gedeeltelijk) doorgaan en cliënten worden alvast geconfronteerd met (onterechte)aanmaningskosten en invorderingsrente.

- Invorderingsrente wordt overigens geheven van voor de datum waarop volgens eigen regelgeving de rente inbaar zou zijn geworden. In aangehaalde casus was dit 1 juli 2019.

De conclusie diende dus te zijn dat zowel aanmaningskosten maar ook invorderingsrente onmogelijk in rekening gebracht zouden mogen worden.

Gemachtigde wil u daarom het volgende vragen:

VRAAG 1:

Is het uw commissie (waar ik hier commissie schrijf doel ik uiteraard geachte Excellentie Vijlbrief en de commissie) duidelijk dat bij elke aanpassing van gegevens door burgers en/of belastingdienst -indien dit zou inhouden dat een burger te veel aan voorschot kan hebben ontvangen- deze aanpassing inhoudt dat er een geautomatiseerde terugvordering plaatsvindt, welke bij non-betaling dan ook inhoudt dat het aanmaning - en invorderingstraject automatisch gaat lopen?

Zo Ja, is het uw commissie dan ook bekend dat opgevoerde aanmaning -en invorderingskosten als onrechtmatig zijn aan te merken omdat er (nog) geen sprake is van een definitieve berekening toeslagen?

Dit kan tot gevolg hebben dat een burger wordt geconfronteerd met invordering van bedragen waarvan niet vaststaat of deze definitief ten onrechte zijn ontvangen en welke dan achteraf alsnog moet worden hersteld, maar waarover wel aanmaningskosten en voor invorderingsrente dient te worden voldaan.

Zo nee, kunt u als commissie instrumenten aandragen waarbij de belastingdienst/toeslagen aanmaning -en invorderingsprotocollen pas tot uitvoering kan brengen nadat de definitieve berekening de kracht van gewijsde heeft gekregen?

Toepassen juiste gegevens bij aanvraag persoonlijke betalingsregeling

Inmiddels is duidelijk dat -hoewel bezwaar en beroepszaken nog lopen bij cliënten- een gedeelte van het teveel aan onverschuldigd betaalde (voorschot) toeslag dient te worden terugbetaald. Namens cliënten stuurt gemachtigde een gedetailleerd verzoek tot het treffen van een persoonlijke betalingsregeling. Dit verzoek voldoet aan de vereisten van de belastingdienst/toeslagen en schetst een beeld van de betalingscapaciteit van cliënten. Op dit verzoek wordt niet gereageerd. Ook niet nadat gemachtigde meermalen contact heeft, een klacht indiende en tot slot een rappel met een aankondiging kort geding deed.

Op dit laatste werd uiteindelijk gereageerd door de belastingdienst/toeslagen. Er werd aan cliënten een formulier toegezonden -bijlage 1- (https://download.belastingdienst.nl/toeslagen/docs/verzoek_betalingsregeling_uitstel_betalings_premie_v_particulieren_tg3042z12fol.pdf)

Het betreft hier dus opnieuw een standaardformulier. En gelezen deze informatie heeft gemachtigde gerefereerd aan onmiskenbaar onjuistheden van dit formulier voor wat betreft een aantal punten.

Onjuistheden

Geconstateerd wordt dat het formulier uitgaat van mede-aansprakelijkheid van de (huidige) toeslagenpartner. In de voorliggende casus is daarvan geen sprake. Er is een toeslagenschuld opgebouwd door cliënt(en), maar de huidige toeslagenpartner was op dat moment geen (toeslagen) partner. Op basis daarvan kan/mag het inkomen van die partner niet worden meegeteld. Gemachtigde heeft opnieuw erop gestaan dat de brief welke namens cliënt(en) was ingediend met betrekking tot een voorstel tot persoonlijke betalingsregeling zou worden beoordeeld en beantwoord. Uiteindelijk volgt hierop inderdaad na wederom een interventie van het klachtenteam een reactie.

VRAAG 2:

Is het de commissie bekend dat het formulier Verzoek persoonlijke betalingsregeling inhoudelijk onjuist is. Een toeslagenpartner hoeft niet aansprakelijk te zijn voor een in het verleden onterecht ontvangen toeslag van de andere partner?

Zo ja, Is het dan niet raadzaam een verzoek tot persoonlijke betalingsregeling per persoon te registreren waarbij de koppeling met een toeslagpartner wordt of kan worden losgelaten?

Zo nee, bent u als commissie niet van mening dat een persoonlijke betalingsregeling uit dient te gaan van de gegevens van de aanvrager zoals zij van toepassing waren op het moment van het ontstaan van de (onverschuldigde) betaling van toeslagen.

Invorderingsrente

Het gevolg is dat de door gemachtigde voorgestelde betalingsregeling wordt gehonoreerd waarbij schriftelijk wordt vastgelegd dat er geen aanmaningskosten en invorderingsrente in rekening worden gebracht gedurende de looptijd van de betalingsregeling. En dat deze dus niet van toepassing zijn. Reden: De "persoonlijke" betalingsregeling kan buiten de geautomatiseerde systemen worden afgehandeld. Na ommekomst van twee lopende termijnen worden cliënten echter wel geconfronteerd met -geautomatiseerde- invordering inclusief invorderingsrente. Dit druist dus tegen de gemaakte afspraken in en tegen deze invorderingsrente tekende de gemachtigde telkenmale bezwaar en beroep aan. Ook diende hij opnieuw een klacht in.

Op 22 december 2020 doet de belasting gemachtigde de navolgende Beslissing op Bezwaar toekomen. -bijlage 2- De conclusie van het toegekende bezwaar is -kort gezegd- als volgt: Naar aanleiding van nader onderzoek alsmede de opzet van de genoemde betalingsregeling is gebleken is dat de bij belanghebbende in rekening gebrachte en de door u namens haar betwiste invorderingsrente met betrekking tot de overeengekomen betalingsregeling niet in stand kan blijven.

VRAAG 3:

Kan op basis van de Beslissing op Bezwaar de commissie bij het toepassen van terugvorderen van onverschuldigde betaalde (voorschot) toeslagen bewerkstelligen dat burgers welke niet uit kwade trouw hebben gehandeld worden vrijgesteld van aanmaningskosten en invorderingsrente?

Zo ja, op welke termijn zou een dergelijke invoering dan kunnen plaatsvinden?

Zo nee, welke motivatie ligt hieraan dan ten grondslag?

Uit de Beslissing op Bezwaar blijkt immers dan bij het toepassen van de juiste wet & regelgeving burgers wel degelijk aanspraak kunnen maken op vrijstelling van aanmaningskosten en (vooral) invorderingsrente.

Aanmaningskosten

Helaas is voor wat betreft de invorderingsrente en het toepassen van de juiste procedures ook bij opleggen van (geautomatiseerde) aanmaningskosten het nodige mis. Gemachtigde constateerde ook in dit geval dat tijdens lopende procedures het

geautomatiseerde systeem van de belastingdienst/toeslagen niet is staat lijkt te zijn om de opschortende werking van procedures te herkennen en toe te passen.

Uit overleggen en gegevensverstrekking is gebleken dat medewerkers tijdens bijvoorbeeld bezwaar en beroepsprocedure handmatige de invoering van uitstel van aanmaningskosten en invorderingsrente moeten invoeren. Dit impliceert wel dat er dus een mogelijkheid bestaat tot opschorting. Maar dat die mogelijkheid niet of onvoldoende gewaarborgd is in het systeem. Ter verduidelijking ontvangt u samen met deze brief opnieuw een Beslissing op Bezwaar (bijlage 3) waarbij deze omissie wordt erkent.

Vraag 4:

Is het uw commissie bekend dat de opschortende werking van procedures niet -altijd- worden toegepast en dat daarmee onrecht wordt gedaan aan de burger?

Zo Ja, zou deze rechtsongelijkheid niet moeten worden hersteld vanuit de zijde van de belastingdienst/toeslagen?

Zo nee, is uw commissie dan niet van mening dat bij elke procedurele gang van een burger op voorhand een blokkering van aanmaningen en invorderingen moet plaatsvinden zoals te doen gebruikelijk?

Standpunt LAS-legal:

Als LAS-legal stel ik mij op het standpunt dat cliënten (burgers) er op mogen vertrouwen dat de overheid de juiste manier vindt om bij die burger een inningstraject van onverschuldigde betaalde toeslagen toe te passen. Het toepassen van aanmaningskosten en vooral de invorderingsrente zou daarbij slecht een middel mogen zijn dat in het uiterste geval (bijvoorbeeld kwadertrouw, betalingsonwil of aantoonbare fraude) dient te worden ingezet. LAS-legal pleit dan voor het toepassen van betalingsregelingen die uitgaan van een hoofdsom regeling waarbij kosten pas in rekening worden gebracht als de betalingsregeling bewust niet wordt nageleefd.

RESUME:

Voorts verzoek ik u vriendelijk doch dringend kennis te nemen van het verzoek en de daaraan gekoppelde vragen welk ik gemakshalve hier nogmaals zal herhalen.

- Dat aanmaningskosten en invorderingsrente op "onverschuldigd" betaalde voorschotten inzake de toeslagenwet pas van toepassing worden verklaard nadat is gebleken dat de definitieve terugvordering de kracht van gewijsde heeft gekregen. (Dit kan zijn na bezwaar & beroep of na het definitief worden van de aangifte inkomstenbelasting-premie volksverzekering).

- Dat als een Burger kan aantonen dat aan hem geen bewust toerekenbare fout kan worden toegedicht en er sprake is van een -persoonlijke betalingsregeling- wegens onvoldoende betalingsmogelijkheden dat over deze persoonlijke betalingsregeling geen aanmaningskosten en invorderingsrente(s) worden geheven.
- Dat het formulier -persoonlijke betalingsregeling- zoals zij thans wordt gehanteerd wordt her-beoordeeld en dat daarbij in ieder geval de (toeslagen)partner die niet medeverantwoordelijk kan worden gehouden niet hoofdelijk kan en zal worden aangesproken.

VRAAG 1:

Is het uw commissie (waar ik hier commissie schrijf doel ik uiteraard geachte Excellentie Vijlbrief en de commissie) duidelijk dat bij elke aanpassing van gegevens door burgers en/of belastingdienst -indien dit zou inhouden dat een burger te veel aan voorschot kan hebben ontvangen- deze aanpassing inhoudt dat er een geautomatiseerde terugvordering plaatsvindt, welke bij non-betaling dan ook inhoudt dat het aanmaning -en invorderingstraject automatisch gaat lopen?

Zo Ja, is het uw commissie dan ook bekend dat opgevoerde aanmaning -en invorderingskosten als onrechtmatig zijn aan te merken omdat er (nog) geen sprake is van een definitieve berekening toeslagen?

Zo nee, kunt u als commissie instrumenten aandragen waarbij de belastingdienst/toeslagen aanmaning -en invorderingsprotocollen pas tot uitvoering kan brengen nadat de definitieve berekening de kracht van gewijsde heeft gekregen?

VRAAG 2:

Is het de commissie bekend dat het formulier Verzoek persoonlijke betalingsregeling inhoudelijk onjuist is. Een toeslagenpartner hoeft niet aansprakelijk te zijn voor een in het verleden onterecht ontvangen toeslag van de andere partner?

Zo ja, Is het dan niet raadzaam een verzoek tot persoonlijke betalingsregeling per persoon te registreren waarbij de koppeling met een toeslagpartner wordt of kan worden losgelaten?

Zo nee, bent u als commissie niet van mening dat een persoonlijke betalingsregeling uit dient te gaan van de gegevens van de aanvrager zoals zij van toepassing waren op het moment van het ontstaan van de (onverschuldigde) betaling van toeslagen.

VRAAG 3:

Kan op basis van de Beslissing op Bezwaar de commissie bij het toepassen van terugvorderen van onverschuldigde betaalde (voorschot) toeslagen bewerkstelligen dat burgers welke niet uit kwade trouw hebben gehandeld worden vrijgesteld van aanmaningskosten en invorderingsrente?

Zo ja, op welke termijn zou een dergelijke invoering dan kunnen plaatsvinden?

Zo nee, welke motivatie ligt hieraan dan ten grondslag?

Vraag 4:

Is het uw commissie bekend dat de opschortende werking van procedures niet -altijd- worden toegepast en dat daarmee onrecht wordt gedaan aan de burger?

Zo Ja, zou deze rechtsongelijkheid niet moeten worden hersteld vanuit de zijde van de belastingdienst/toeslagen?

Zo nee, is uw commissie dan niet van mening dat bij elke procedurele gang van een burger op voorhand een blokkering van aanmaningen en invorderingen moet plaatsvinden zoals te doen gebruikelijk?

Tot slot:

Mag ik uw commissie tot slot vragen mij een inzicht te geven van de aantallen en gegevens die betrekking hebben op de in deze brief geschetste onjuistheden bij de terugvordering van onverschuldigd betaalde (voorschot) toeslagen?

Graag hoor ik van u op korte termijn.

Met de meeste hoogachting,

Luitzen van der Heide

Bijlagen: 1) verzoek betalingsregeling (belastingdienst/toeslagen)
2) Beslissing op Bezwaar invorderingsrente
3) Beslissing op Bezwaar aanmaningskosten